

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG AJÁNLÁSA

144/06/COL

(2006. május 11.)

a takarmányokban és élelmiszerekben jelen lévő dioxinok, furánok és PCB-k csökkentéséről

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodásra, és különösen annak 109. cikkére és 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra, és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint 1. jegyzőkönyvére,

tekintettel az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott, az EGT-megállapodásba az 1. jegyzőkönyvvel felvett és módosított jogi aktusra (A Tanács 2002. május 7-i 2002/32/EK irányelve a takarmányban előforduló nemkívánatos anyagokról ⁽¹⁾),

tekintettel az EGT-megállapodás II. melléklete XII. fejezetének 54zn. pontjában hivatkozott, az EGT-megállapodásba az 1. jegyzőkönyvvel felvett és módosított jogi aktusra (A Bizottság 2001. március 8-i 466/2001/EK rendelete az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok legmagasabb értékének meghatározásáról ⁽²⁾),

tekintettel az EFTA felügyeleti hatóság 2006. április 6-i 84/06/COL határozatára, amely a testület illetékes tagját az ajánlás elfogadására utasítja, ha az ajánlástervezet összhangban van az EFTA Növényi és állati takarmányok bizottságának, illetve az EFTA Élelmiszer Bizottságának véleményével.

mivel:

- (1) Ezen ajánlás része a környezetben, a takarmányokban és az élelmiszerben jelenlévő dioxinok, furánok és PCB-k csökkentésére irányuló átfogó stratégiának. Célja javaslatot tenni a takarmányokra és élelmiszerekre vonatkozó beavatkozási szintek meghatározására.
- (2) Bár toxikológiai szempontból minden határértéknek vonatkozni kellene a dioxinokra és a dioxinjellegű PCB-kre is, az élelmiszerekben előforduló egyes szennyező anyagok legmagasabb értékét 2001-ben csak a dioxinokra vonatkozóan állapították meg, a dioxinjellegű PCB-kre vonatkozóan nem, a dioxinjellegű PCB-k elterjedtségéről rendelkezésre álló adatok korlátozottsága miatt. Ehhez hasonlóan legmagasabb értéket 2001-ben az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott jogi aktusban (2002/32/EK Irányelv) csak a dioxinokra vonatkozóan állapították meg, a dioxinjellegű PCB-kre vonatkozóan nem.
- (3) A 466/2001/EK rendelet szerint az Európai Bizottságnak a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k előfordulásával kapcsolatos új adatok fényében első alkalommal 2004 végéig kell felülvizsgálnia az élelmiszerekben előforduló dioxinokra vonatkozó rendelkezéseket, különösen azzal a céllal, hogy kiterjessze a meghatározandó határértékeket a dioxinjellegű PCB-kre. Az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott jogi aktus hasonló felülvizsgálati záradékot tartalmaz a takarmányokban előforduló dioxinok tekintetében (2002/32/EK Irányelv).
- (4) Időközben több adatot is rendelkezésre bocsátottak a takarmányokban és élelmiszerekben előforduló dioxinjellegű PCB-kről. Következésképpen megállapították a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k összegére vonatkozó megengedett legmagasabb értékeket, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) toxicitási egyenértékében kifejezve, WHO-TEF-ek alkalmazásával, mivel toxikológiai szempontból ez a legmegfelelőbb megközelítés. A zökkenőmentes átállás biztosítása érdekében a dioxinokra vonatkozó, már meglévő legmagasabb értékek átmenetileg még érvényesek maradnak a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k összegére megállapított új határértékek mellett.
- (5) Általánosan elismert, hogy a dioxinok és a dioxinjellegű PCB-k élelmiszerekben és takarmányokban való előfordulásának csökkentése érdekében a felső szintek meghatározása mellett proaktív megközelítést ösztönző intézkedéseket is foganatosítani kell, ami magába foglalja az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó beavatkozási szintek meghatározását. Ezek a beavatkozási szintek eszközként szolgálnak az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők számára, mivel segítségükkel fel lehet hívni a figyelmet azokra az esetekre, amelyekben indokolt azonosítani a szennyezés forrását, illetve szükséges a forrás csökkentését vagy megszüntetését célzó intézkedéseket hozni. Mivel a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k forrásai különbözőek, célszerű külön beavatkozási szintet meghatározni egyrészt a dioxinokra, másrészt a dioxinjellegű PCB-kre.
- (6) Ezen túlmenően, a beavatkozási szinteket időszakosan ki kell igazítani, összhangban a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k előfordulásának csökkenő trendjével, valamint a takarmányokban és élelmiszerekben való jelenlétük fokozatos csökkentésére irányuló aktív megközelítéssel.
- (7) Az EFTA-államok ezen ajánlás I. melléklete szerinti programokban való részvételét meg kell vizsgálni, tekintettel az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete alóli mentességeikre.

⁽¹⁾ HL L 140., 2002.5.30., 10. o. A legutóbb a 2006/77/EK bizottsági irányelvvvel (HL L 271., 2006.9.30., 53. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 77., 2001.3.16., 1. o. A legutóbb a 199/2006/EK rendelettel (HL L 32., 2006.2.4., 34. o.) módosított rendelet.

(8) A jelen ajánlásban biztosított intézkedések összhangban vannak az EFTA Élelmiszer Bizottság és az EFTA Felügyeleti Hatóságot támogató EFTA Növényi és állati takarmányok bizottságának véleményével.

AJÁNLJA,

(1) Az EFTA-államok a takarmány-alapanyagok, takarmányok és élelmiszerek előállításával, felhasználásával és fogyasztásával arányosan szűrőpróbaszerűen ellenőrzik a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k, valamint, ha lehetséges, a nem-dioxinjellegű PCB-k takarmány-alapanyagokban, takarmányokban és élelmiszerekben való előfordulását.

Ezt az ellenőrzést a takarmányban található dioxinok és dioxinjellegű PCB-k háttérszintjének ellenőrzéséről szóló, 2005. január 19-i 3/05/COL sz. EFTA felügyeleti hatósági ajánlással, és az élelmiszerekben található dioxinok és dioxinjellegű PCB-k háttérszintjének ellenőrzéséről szóló, 2004. október 11-i 2004/705/EK ⁽³⁾ bizottsági ajánlással összhangban kell elvégezni.

(2) Az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott jogi aktus (2002/32/EK) és a 466/2001/EK rendelet rendelkezései teljesítésének elmulasztása esetében, valamint (a 3. pontban foglaltaktól függően) azon esetekben, amelyekben a dioxinok és/vagy dioxinjellegű PCB-k szintje túllépi az ezen ajánlás I. mellékletében az élelmiszerek tekintetében, valamint az EGT-megállapodás I. melléklete II. fejezetének 33. pontjában hivatkozott jogi aktusban (2002/32/EK) a takarmányok tekintetében megállapított beavatkozási szinteket, a tagállamok a gazdasági szereplőkkel együttműködve

- a) indítsanak vizsgálatot a szennyezés forrásának azonosítására,
- b) hozzanak intézkedéseket a szennyezés forrásának csökkentésére vagy megszüntetésére,
- c) ellenőrzik a nem-dioxinjellegű PCB-k jelenlétét.

(3) Azon EFTA-államok, amelyekben a dioxinok és dioxinjellegű PCB-k háttérszintje különösen magas, határozzanak meg nemzeti beavatkozási szinteket a hazai takarmány-alapanyag-, takarmány- és élelmiszer-előállításukra vonatkozóan úgy, hogy az 1. pontban említett ellenőrzés során kapott eredmények körülbelül 5%-a esetében vizsgálat induljon a szennyezés forrásának azonosítására.

(4) Az EFTA-államok tájékoztassák az EFTA Felügyeleti Hatóságot és a többi EFTA-államot megállapításaikról, vizsgálataik eredményeiről és a szennyezés forrásának csökkentésére vagy megszüntetésére hozott intézkedésekről.

(5) Az EFTA-államok továbbítsák a 4. pontban említett információt legkésőbb minden év március 31-ig, az élelmiszerekre vonatkozóan, illetve az EGT-megállapodás I. mellékletének II. fejezete 31a. pontjában hivatkozott jogi aktus 22. cikkének (2) bekezdése (A Tanács 1995. október 25-i 95/53/EK irányelve a takarmányozás hatósági ellenőrzésének megszervezésére irányadó elvek megállapításáról ⁽⁴⁾) szerint a Hatóságnak benyújtandó éves beszámoló részeként a takarmányokra vonatkozóan, kivéve, ha az információ sürgős jelentőségű a többi EGT-állam számára, mely esetben azonnal kell továbbítani. A Felügyeleti és Bírósági Megállapodás 1. jegyzőkönyve 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban az EFTA Felügyeleti Hatóság továbbítja az információt az Európai Bizottságnak.

Kelt Brüsszelben, 2006. május 11-én.

az EFTA Felügyeleti Hatóság
részéről

Kristján Andri STEFÁNSSON
testületi tag

Niels FENGER
igazgató

⁽³⁾ HL L 321., 2004.10.22., 45. o.

⁽⁴⁾ HL L 265., 1995.11.8., 17. o. A legutóbb a 2001/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 234., 2001.9.1., 55. o.) módosított irányelv.

MELLÉKLET

Dioxinok (poliklórozott dibenzo-para-dioxinok (PCDD-k) és poliklórozott dibenzofuránok (PCDF-ek) összege, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) toxicitási egyenértékében, WHO-TEF-ek használatával (toxicitási egyenérték tényezők, 1997) kifejezve), valamint dioxinjellegű PCB-k (poliklórozott bifenilek összege, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) toxicitási egyenértékében, WHO-TEF-ek használatával (toxicitási egyenérték tényezők, 1997)) kifejezve.

Élelmiszer	Beavatkozási szint dioxinok és furánok (WHO-TEQ) ⁽¹⁾	Beavatkozási szint dioxinjellegű PCB-k (WHO-TEQ) ⁽¹⁾
Hús és húskészítmények		
— kérődzők (szarvasmarhafélék, juh)	1,5 pg/g zsír ⁽²⁾	1,0 pg/g zsír ⁽²⁾
— baromfi és tenyésztett vad		
— sertés	1,5 pg/g zsír ⁽²⁾	1,5 pg/g zsír ⁽²⁾
Szárazföldi állatok mája és az abból származó termékek	0,6 pg/g zsír ⁽²⁾ 4,0 pg/g zsír ⁽²⁾	0,5 pg/g zsír ⁽²⁾ 4,0 pg/g zsír ⁽²⁾
Hal színhúsa, halászati termékek és azokból készült termékek, az angolna kivételével ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	3,0 pg/g friss súly	3,0 pg/g friss súly
Angolna (<i>Anguilla anguilla</i>) színhúsa és abból készült termékek ⁽³⁾ ⁽⁴⁾	3,0 pg/g friss súly	6,0 pg/g friss súly
Tej és tejtermékek, beleértve a vajzsírt is	2,0 pg/g zsír ⁽²⁾	2,0 pg/g zsír ⁽²⁾
Tyúktojás és tojástermékek	2,0 pg/g zsír ⁽²⁾	2,0 pg/g zsír ⁽²⁾
Olajok és zsírok		
— Állati zsír		
— kérődzők	1,5 pg/g zsír	1,0 pg/g zsír
— baromfi és tenyésztett vad	1,5 pg/g zsír	1,5 pg/g zsír
— sertés	0,6 pg/g zsír	0,5 pg/g zsír
— vegyes állati zsírok	1,5 pg/g zsír	0,75 pg/g zsír
— Növényi olaj és zsírok	0,5 pg/g zsír	0,5 pg/g zsír
— Tengeri olaj (halolaj, hal májából kivont olaj és más tengeri szervezetekből kivont, emberi fogyasztásra szánt olajok)	1,5 pg/g zsír	6,0 pg/g zsír
Gyümölcs-, zöldség- és gabonafélék	0,4 ng/kg termék	0,2 ng/kg termék

⁽¹⁾ Koncentráció felső határa: A koncentráció felső határának kiszámítása azon a feltételezésen alapul, hogy a különböző rokonvegyületek minden, a számszerűsítés határértéke alatti értéke egyenlő a számszerűsítés határértékével.

⁽²⁾ A beavatkozási szintek nem alkalmazandók 1 %-nál kevesebb zsírtartalmú élelmiszere.

⁽³⁾ Amennyiben a halat egészben történő fogyasztásra szánják, a beavatkozási szint az egész halra alkalmazandó.

⁽⁴⁾ A beavatkozási szint túllépésekor néhány esetben nem szükséges vizsgálat lefolytatása a szennyezés forrását illetően, mivel a háttérszint bizonyos halfajok előfordulási területén megközelíti vagy túllépi a beavatkozási szintet. A beavatkozási szint túllépésének eseteiben azonban a halakban és halászati termékekben jelenlévő dioxinokra és dioxinjellegű vegyületekre vonatkozó jövőbeli intézkedések céljából nyilvántartásba kell venni minden információt, így például a mintavételi időszakot, a földrajzi eredetet, illetve a halfajt.